Abeer Çocuk Dental Anksiyete Skalas?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Abeer Çocuk Dental Anksiyete Skalas?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16185

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Abeer Çocuk Dental Anksiyete Skalas? (ACDAS), çocuklarda di? hekimi ziyareti veya dental i?lemlerle ili?kili korku ve kayg? düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Türkiye'de bu ölçe?in kullan?m?, Aylin Aslan taraf?ndan 2020 y?l?nda gerçekle?tirilen bir uzmanl?k tezi çal??mas? ile sa?lanm??t?r. Bu çal??ma, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?l?p kullan?lamayaca??n? ara?t?rmay? amaçlam??t?r. Dental anksiyete, çocukluk döneminde yayg?n kar??la??lan ve tedavi ba?ar?s?n? olumsuz etkileyen önemli bir sorundur; bu nedenle, kültürel olarak uyarlanm?? güvenilir araçlara ihtiyaç duyulmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Abeer Çocuk Dental Anksiyete Skalas?, Dental Anksiyete, Çocuk, Di? Hekimi Korkusu, Psikometrik Uyarlama, Geçerlilik, Güvenilirlik.

Yazarlar

Aylin Aslan.

Amaç

ACDAS'?n temel amac?, çocuklar?n di? hekimli?i ortam?na özgü ya?ad?klar? kayg? düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Bu sayede klinisyenler ve ara?t?rmac?lar, yüksek dental anksiyeteye sahip çocuklar? erken te?his edebilir ve uygun davran?? yönetimi veya psikolojik müdahale stratejilerini planlayabilirler. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, Türk kültürüne ve dil yap?s?na uygun, standardize edilmi? bir ölçüm arac? sunmay? hedeflemi?tir.

Bu ölçek, özellikle pedodonti alan?nda çal??an uzmanlar için kritik öneme sahiptir. Kayg? düzeyinin do?ru ölçülmesi, tedaviye uyumun art?r?lmas? ve çocuklar?n gelecekteki di? hekimi ziyaretlerine kar?? pozitif bir tutum geli?tirmesi aç?s?ndan önemlidir.

Yap?

Abeer Çocuk Dental Anksiyete Skalas?, psikolojideki **anksiyete** kavram?n?n alt kümesi olan **dental anksiyeteyi** ölçmektedir. Bu yap?, genellikle spesifik bir fobi olarak kabul edilir ve di? hekimi koltu?unda oturmak, i?ne olmak veya matkap sesi gibi dental uyaranlara kar?? duyulan yo?un korku ve kaç?nma davran??lar? ile karakterizedir. Ölçek, çocuklar?n bu durumlara kar?? gösterdi?i duygusal, bili?sel ve fizyolojik tepkileri de?erlendirmeyi amaçlar.

Ölçe?in orijinal yap?s? hakk?nda detayl? bilgiye ula??lmamakla birlikte, uyarlama çal??mas?

ARABPSYCHOLOGY.COM

(Aslan, 2020) ölçe?in kültürel e?de?erli?ini ve yap?sal bütünlü?ünü korumay? hedeflemi?tir. Dental anksiyete, sadece korkuyu de?il, ayn? zamanda beklenen zarara kar?? duyulan endi?eyi de içerir, bu da ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? hedefledi?ini dü?ündürmektedir.

Geçerlik

Aylin Aslan'?n 2020 tarihli uzmanl?k tezinde, Türkçe uyarlaman?n geçerlilik analizlerine dair detayl? sonuçlar sunulmu? olmal?d?r, ancak bu özet kaynakta belirtilmemi?tir. Genel olarak, bir ölçe?in geçerli say?labilmesi için, ölçmeyi amaçlad??? yap?y? gerçekten ölçtü?ünü kan?tlamas? gerekir.

ACDAS'?n Türkçe versiyonu için beklenen geçerlilik türleri aras?nda **yap? geçerli?i** (örne?in, Faktör Analizi ile), **ölçüt geçerli?i** (bilinen di?er dental anksiyete ölçekleri ile korelasyon) ve **içerik geçerli?i** (uzman görü?leri) yer al?r. Bu tür analizler, ölçe?in kültürel adaptasyon sürecinde psikometrik standartlara uygunlu?unu do?rulamak için zorunludur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar? da kaynakta detayland?r?lmam??t?r. Ancak, bir ölçe?in güvenilir olmas?, tutarl? ve tekrarlanabilir sonuçlar üretti?i anlam?na gelir. ACDAS'?n Türkçe uyarlamas? için genellikle **iç tutarl?l?k güvenilirli?i** (Cronbach alfa katsay?s?) ve **test-tekrar test güvenilirli?i** yöntemleri kullan?lm?? olmal?d?r.

Yüksek bir Cronbach alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Aslan'?n tezinde, ACDAS'?n Türkçe formunun klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda stabil ve güvenilir bir performans sergiledi?i varsay?lmaktad?r. Bu güvenirlik sonuçlar?, ölçe?in psikometrik kalitesini belirlemede temel rol oynar.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??malar?nda temel yap? geçerli?ini incelemek amac?yla genellikle Aç?mlay?c? (Faktör Analizi - AFA) veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulan?r. Bu analizler, orijinal ölçe?in boyutlu yap?s?n?n (e?er varsa) Türkçe popülasyonda da korunup korunmad???n? kontrol etmek için kritiktir.

ACDAS'?n çok boyutlu bir ölçek olmas? durumunda, faktör analizi, dental anksiyetenin hangi alt bile?enlerinin (örne?in, i?ne korkusu, doktor korkusu, tedavi beklentisi) Türkçe formda ayr??t???n? ortaya koyar. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in teorik temellerini destekler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) / Öz Bildirim Ölçe?i.

Format: Orijinal ölçe?in derecelendirme format? belirtilmemi?tir. Ancak çocuklar?n anlayabilece?i düzeyde Likert tipi veya yüz ifadeleri kullan?lan görsel analog skalalar tercih edilmektedir.

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Çocuklar (Children).

Age Group: Spesifik ya? aral??? belirtilmemi?tir. Genellikle okul ça?? çocuklar? hedeflenir.

Population Details: Türkiye'deki di? hekimli?i kliniklerine ba?vuran çocuklar üzerinde standardize edilmi?tir (Karadeniz Teknik Üniversitesi tez çal??mas? kapsam?nda).

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulamas? yap?labilir. Cevaplar, çocu?un dental durumlara kar?? hissetti?i kayg? düzeyini yans?tan önceden belirlenmi? seçenekler üzerinden toplan?r.

Anahtar Kelimeler

Pedodonti, Psikometri, Çocuk Sa?l???, Ölçek Uyarlama, Klinik De?erlendirme, Karadeniz Teknik Üniversitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor.

Affiliation Email addresses: dtaylinaslan@gmail.com

Correspondence Address: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon (Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe uyarlama çal??mas? 2020 y?l?nda tamamlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m?na veya orijinal geli?tiricisi taraf?ndan belirlenen ücretlere dair bilgi mevcut de?ildir. Ölçek, Aylin Aslan'?n yay?nlanmam?? uzmanl?k tezi kapsam?nda kullan?lm??t?r ve akademik veya klinik kullan?m için sorumlu yazar Aylin Aslan ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Aslan, A. (2020). *Abeer Çocuk Dental Anksiyete Skalas?'n?n (ACDAS) Türkçe uyarlamas?n?n geçerlilik-güvenilirli?i* . Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Tez kayd?na Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden ula??labilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF materyali buradan indirilebilir: abeer-cocuk-dental-anksiyete-skalasi-toad.pdf

Abeer Çocuk Dental Anksiyete Skalas? Maddeleri

ÖNEML?: Bu bölüme, orijinal kaynakta ölçek maddeleri yer almad??? için maddeler eklenmemi?tir. Maddelerin tam içeri?i için, sorumlu yazar Aylin Aslan'?n uzmanl?k tezine veya ilgili PDF dosyas?na ba?vurulmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM